

[Bjørn Elmquist]

så i USA, har været fremme med deres fortolkninger. Men det er samtidig klart understreget, at en egentlig autoritativ fortolkning kun kan foretages af de to parter under ABM-traktaten.

I Venstre tager vi ministerens redegørelse til efterretning. Vi synes faktisk, at redegørelsen af 29. januar 1987 ligesom de forklaringer, der er givet i udenrigspolitisk nævn, er udmærket og burde have sat en stopper for videre diskussion i denne sag. Vi finder, at forholdene omkring ABM-traktaten i almindelighed og vedrørende modernisering af Thulebasens radar i særdeleshed er klart og ærligt belyst.

Vi kan tilslutte os konklusionerne især ud fra følgende betragtninger. For det første: moderniseringen ændrer ikke fundamentalt ved radaranlæggets karakter. Den teknik, der herved bringes i anvendelse, var allerede kendt – ja, direkte omhandlet i ABM-traktaten – og er ikke erklæret forbudt som sådan. Moderniseringen vil faktisk forøge sikkerheden mod atomkrig, nemlig derved, at varslingsystemets troværdighed bliver styrket, og derved bliver risikoen for fejlagtige retaliationer eller gensvar formindsket.

For det andet: den amerikanske administrations forsikringer over for den danske regering om, at det moderniserede varslingsradaranlæg ikke kan afprøves og ikke vil blive afprøvet i det, der i traktatsproget kaldes »ABM Mode«, dvs. som et ABM-system.

For det tredje: den danske regerings gentagne forsikringer om, at det er dens klare forventning, at der heller ikke i fremtiden på forsvarsområderne i Grønland vil foregå offensive aktiviteter eller sådanne aktiviteter, der er i strid med eller undergraver ABM-traktaten, samt at den danske regering har gjort den amerikanske regering bekendt med dette grundlæggende danske synspunkt.

Og for at slutte af, hr. formand, så vil jeg også erindre om regeringens klare udsagn, som det er udtrykt i redegørelsen, om, at Danmark naturligvis har ret til og interesse i at søge sikret, at traktater som ABM-traktaten ikke overtrædes på dansk suverænitetsområde.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Jeg skal blot sige, at den måde at se på ABM-traktaten, som hr. Bjørn Elmquist nu gør sig til talsmand for, er i hvert fald en måde at se på den på, som ikke er gængs i Vesteuropa, og som hr. Bjørn Elmquist forhåbentlig ikke kan vinde fremskridt med.

Det er jo sådan, at de allerfleste vesteuropæere, selv de mest konservative, selv folk som hr. Kohl i Vesttyskland, går ind for så snævre fortolkninger af denne traktat som muligt. De går ind for det princip, at enhver tvivl skal komme traktaten til gode, at den ikke må undermineres gennem – hvad var det, hr. Bjørn Elmquist sagde – sløring og fleksibilitet. Det var de to udtryk, som hr. Bjørn Elmquist brugte, og som han mente lå i alle traktater og især i denne ABM-traktat. Men det er faktisk efter gængs vesteuropæisk opfattelse nøjagtig det modsatte, der er tilfældet med denne traktat, nemlig princippet om, at enhver tvivl kommer traktaten til gode, og princippet om, at hvis man skal etablere noget som helst anlæg, så skal det udtrykkeligt fremgå af traktatens undtagelsesbestemmelser nøjagtigt og præcist, hvilken bestemmelse man henviser til, der kan lovliggøre det pågældende projekt.

Jeg vil egentlig godt bede hr. Bjørn Elmquist om at præcisere, at han ikke har lagt op til sådanne brede og udvidende fortolkninger af ABM-traktaten, at det ikke var hans sigte at forsøge på at påvirke debatten over i den retning, som USA ønsker, men at det tværtimod er væsentligt at stå fast på snævre og præcise fortolkninger.

Pelle Voigt (SF):

Hr. Bjørn Elmquist kom jo til på Venstres vegne at sige noget heroppefra, som er fuldstændig rigtigt, nemlig at den radartechnologi, som man kalder phased array, var kendt, da traktaten blev indgået. Netop derfor forbød man opstilling af den slags anlæg ud over i en række helt præcise undtagelsestilfælde, hvoraf ingen kan siges at kunne bringes i anvendelse i forbindelse med Thuleradaren.

Jeg synes, at den måde, denne debat er forløbet på, er en smule tragisk. Lad mig erindre Folketinget om den diskussion, vi havde i spørgetiden her onsdag den 18. februar 1987. Da spurgte jeg udenrigsministeren, og jeg citerer: